

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ

МАТЕРІАЛИ

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**“ІНВЕСТИЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ
ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ НА
МІЖНАРОДНИХ ТОВАРНИХ ТА
ФІНАНСОВИХ РИНКАХ”**

3-4 лютого 2006 року

Том 1

Дніпропетровськ
Наука і освіта
2006

УДК 336
ББК 65.01

Головний редактор:

доктор економічних наук, професор Сазонець Ігор Леонідович.

Редакційна колегія:

д.ф.-м.н. Смірнов С.О., д.е.н. Ткаченко В.А., д.т.н. Марюта О.М., к.е.н. Джусов О.А.,
д.е.н. Биков Г.М., д.е.н. Попкова Л.В., д.е.н. Ковальов О.В.,
д.е.н. Берсуцький Я.Г., д.т.н. Морозов Ю.Д., д.е.н. Крамаренко Г.О.,
д.е.н. Галушко О.С., д.т.н. Тяг Р.Б., д.е.н. Дорофійенко В.В.,
д.е.н. Шевцова О.Й., доктор наук з державного управління Корещук М.Х.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції "Інвестиційні стратегії підприємств України на міжнародних товарних та фінансових ринках". – Том 1. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2006. – 134 с.

ISBN 966-7191-91-5

У збірнику містяться матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції "Інвестиційні стратегії підприємств України на міжнародних товарних та фінансових ринках", яка проходила 3-4 лютого 2006 р. у м.Дніпропетровськ на базі Дніпропетровського національного університету.

Для студентів, аспірантів та викладачів вузів.

УДК 336
ББК 65.01

ISBN 966-7191-91-5

© Колектив авторів, 2006

ДІЯЛЬНІСТЬ І ЗНАЧЕННЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ГРОМАДСЬКИХ ІНСТИТУЦІЙ В РОЗВИТКУ ПРОЦЕСІВ ІНВЕСТУВАННЯ

Авілов А.В.

м. Харків

СУПЕРЕЧНОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФОНДОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Система державного регулювання ринку цінних паперів в Україні формувалась протягом останніх 10 років. На теперішній час вона не відповідає сучасним суспільним потребам та вимагає радикальних змін.

Невідповідність цієї системи вимогам часу має багато форм прояву. Найголовнішими серед яких є:

- відсутність адекватної нормативної бази (перш за все, відповідних законів), яка належним чином гарантує захист прав інвесторів (як вітчизняних, так і іноземних), емітентів та професійних учасників ринку цінних паперів;

- брак політичної волі керівництва країни щодо створення належної системи державного регулювання ринку цінних паперів та недостатнє усвідомлення стратегічного значення такого створення для формування привабливого інвестиційного клімату в країні;

- розповсюдження корупції в системі державного регулювання ринку цінних паперів та формування непрозорих механізмів незаконного збагачування державних чиновників за рахунок учасників ринку цінних паперів шляхом покладення на останніх додаткового надмірного фінансового тягара поза межами діючого законодавства;

- посилення репресивної направленості системи державного регулювання ринку цінних паперів та обмеження прав його учасників з одночасним невиправданим розширенням контрольних повноважень регуляторного органу, направлених на згортання можливостей протидії неефективній регуляторній політиці з боку учасників ринку цінних паперів, розгортання соціального діалогу та соціального партнерства в руслі мчасних прогресивних міжнародних тенденцій;

- наростаюча невідповідність регуляторної активності ДКЦПФР принципам державної регуляторної політики через небажання враховувати належним чином складну та суперечливу систему інтересів різних груп учасників ринку цінних паперів.

У сучасних умовах ці прояви (які, в свою чергу, мають численну кількість часткових проявів) свідчать про боротьбу двох тенденцій та, відповідно, двох

Вывдвинем гипотезу, что каждый мотив формирует отдельный поток сбережений. Таким образом, поставив в центр анализа оценку мотивации сберегательной деятельности, мы можем значительно повысить точность оценок совокупных сбережений, формируемых домохозяйствами.

Тогда схема анализа приобретает следующий вид:

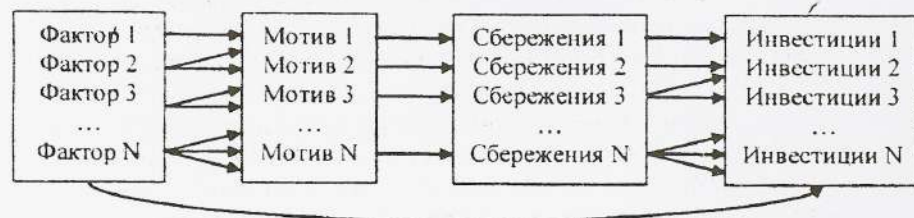

Рис. 1

Схема содержит блок инвестиций, исходя из того предположения, что каждый отдельный вид сбережения формирует отдельный вид инвестиций. Так, если мотивом сбережения является сохранение денежных средств для пенсионного обеспечения в старости, то вложение этих средств в рискованные виды активов очень маловероятно. Сбережения, образуемые в качестве источника получения дополнительного дохода или для создания собственного дела, могут быть превращены в высокодоходные краткосрочные инвестиции.

На вид инвестирования накопленных домохозяйством сбережений оказывают влияние мотивы их образования. При этом существуют некоторые отклонения в финансовом поведении у отдельно взятого домохозяйства, однако для экономики в целом должна наблюдаться достаточно четкая и устойчивая зависимость с небольшими возможными отклонениями, что определяет возможность использования этой схемы в макроэкономическом анализе.

Схема анализа трансформации сбережений домохозяйств в инвестиции усложняется оценкой взаимозависимостей среди мотивов сберегательной деятельности, между видами сбережений и между конечными видами инвестиций. Так, арифметическая сумма всех видов сбережений, генерируемых соответствующими мотивами, обычно меньше фактического объема сбережений, поскольку один и тот же объем сбережений может выполнять и функцию страхового запаса, и использоваться на случай непредвиденных трат, и в качестве фонда накопления для образования собственного дела. Аналогично, мотив организации бизнеса может оказаться разновидностью альтруистического желания оставить наследство детям или же являться способом обеспечения себе безбедной старости. Взаимозависимость в инструментах инвестирования может проявляться в том, что апробированным инструментам будет отдаваться предпочтение, кроме того, в ряде случаев увеличить, например, размер

банковского депозита относительно заранее запланированного выгодно в связи с возникающей тогда возможностью разместить этот депозит на более выгодных условиях.

Факторы, оказывающие влияние на мотивы сберегательной деятельности, воздействуют и на инструменты инвестирования сбереженных средств. Такие факторы, как уровень инфляции, банковский процент, перспективы развития национальной экономики, стабильность денежной системы будут определять не только мотивы сберегательной деятельности, но и выбор домохозяйством среди долгосрочных и краткосрочных финансовых инструментов, инструментов с различными уровнями риска и ликвидностью. Но очевидно, что наибольшее влияние на процесс образования конечных объемов сбережений и на формы их инвестирования оказывают мотивы сберегательной деятельности. Их и необходимо ставить в центр макроэкономического анализа.

К.е.н. Полозова Т.В., Гвоздєва М.Ю.

ЛІЗИНГ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНИЙ МЕХАНІЗМ ІНВЕСТИВАННЯ

Упродовж кількох останніх років популярність лізингу в Україні як альтернативного інвестиційного механізму зростає. Разом із тим, представники влади та бізнесу ще не в повній мірі усвідомлюють його переваги для економіки країни в цілому та для кожного підприємства зокрема.

У західних країнах з ринковою економікою лізинг, як правило, є розвинутим сектором бізнесу, який продовжує динамічно зростати. За даними „LEASEEUROPE“, Асоціації європейських лізингових компаній, у 2004 р. загальна сума лізингових операцій у 30 країнах-учасниках цієї асоціації склала 199 млрд. євро. Незважаючи на те, що в Україні лізинг знаходиться на початковому етапі свого розвитку, досвід країн Заходу, особливо країн центральної Європи свідчить про значний потенціал розвитку цієї діяльності у нашій країні. Цей же досвід демонструє, що економічні інтереси не обмежуються лише великими міжнародними компаніями, а поширюються і на численні малі і середні підприємства країни.

Світова практика доводить, що лізинг є унікальним інвестиційним механізмом оновлення основних засобів та збільшення виробничих потужностей підприємств, його частка у ВВП та загальних інвестиціях є значною. Зокрема, в Угорщині, Чеській республіці, Польщі, Словаччині співвідношення річного обсягу ринку лізингу та ВВП складає 2-5%, в той час, як в Україні – лише 0,25%.

За даними дослідження ринку лізингу в Україні, що проводилося фахівцями Проекту „Розвиток лізингу в Україні” МФК У 2005 р., лізингову індустрію країни можна представити наступними цифрами:

- упродовж 2003-2004 років кількість лізингових компаній, для яких лізинг є основним видом діяльності збільшилася на 27%. Цьому сприяли, з одного боку, зростаючий попит на лізингові послуги, а з іншого, зміни у податковому законодавстві, що відбулися у 2002 р. і створили більш сприятливе податкове середовище для інвестицій через механізм лізингу:

- вартість портфеля лізингових угод станом на 01.01.2005 року зростає порівняно з 01.01.2004 року на 135%, тобто до 1173 млн. грн. (221 млн. дол. США);

- упродовж 2004 року більшість лізингових компаній (61%) проводили операції як фінансового, так і оперативного лізингу. Виключно фінансовим лізингом займалися 29% опитаних компаній; і тільки 10% надавали перевагу оперативному лізингу;

- найбільшу частку у вартості портфеля лізингових угод (майже 29%) займали літаки (339 млн. грн.), далі (24%) йде транспорт для вантажоперевезень (287 млн. грн.). На легкові автомобілі припадає (21%) портфеля (251 млн. грн.).

Незважаючи на позитивні тенденції, темпи росту лізингового ринку України є надзвичайно малі порівняно з потребами економіки (табл. 1).

Таблиця 1. Основні засоби підприємства України: рівень зносу та необхідні інвестиції для їх оновлення

Основні засоби за видами економічної діяльності	Рівень зносу основних засобів, %	Інвестиції для відновлення основних засобів, млрд. дол. США
1	2	3
Усього	48,1	89,3
Сільське господарство	52,3	3,5
Рибне господарство	58,1	0,2
Промисловість	54,3	35,2
Будівництво	55,8	2,5
Оптова та роздрібна торгівля, торгівля транспортними засобами та послуги з ремонту	35,2	1,6
Готелі та ресторани	35,3	0,4
Транспорт та зв'язок	47,1	13,0
Фінансова діяльність	22,8	0,4
Операції з нерухомістю	36,9	14,7
Державне управління	36,8	2,3
Освіта	61,7	5,3
Охорона здоров'я та соціальна допомога	54,3	2,6
Колективні, громадські та соціальні послуги	47,3	1,5

Адже рівень зносу основних засобів в Україні нині становить у середньому 50%. За експертними оцінками зношеність рухомого майна – машин, обладнання та транспортних засобів ще більша і досягає 80-90%.

Не виглядають оптимістичними і наступні дані:

- показник співвідношення річних обсягів укладених лізингових угод майже в 20 разів менше, ніж в країнах, що демонструють швидкі темпи зростання;

- потреба в інвестиціях, які необхідні вже сьогодні для оновлення основних засобів в Україні (шонайменше 14 млрд. дол. США) майже у 70 разів перевищує реальний обсяг ринку лізингу (221 млн. дол. США).

Незаперечним є той факт, що лізинг дозволяє прискорити розвиток малого і середнього бізнесу, збільшити обсяги інвестицій в національну економіку. Лізинг, виступаючи ефективним механізмом оновлення техніки та технологій, одночасно є дієвим у збільшенні обсягів реалізації продукції виробників такої техніки, сприяє розвитку виробництва, впровадженню науково-технічного прогресу, створенню нових робочих місць. Це вагомі чинники, що мають обумовлювати зацікавленість держави у заохоченні зростання лізингової індустрії в Україні. Але факти свідчать про те, що донині кроки держави на шляху розвитку сприятливого законодавчого та податкового середовища для лізингу в Україні не носять системного характеру.

З метою розвитку в Україні стабільного та розвинутого ринку лізингових послуг, державі слід вирішити ряд наступних питань:

- усунути неточності та протиріччя у законодавстві, а саме норми Цивільного та господарського кодексів, Законів України „Про фінансовий лізинг” та „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”;

- врегулювати питання переходу власності при виконанні договорів з фінансового лізингу, які потребують внесення деяких змін до Закону України „Про фінансовий лізинг”;

- врегулювати питання оподаткування. В Україні відсутні податкові пільги та не вказана роль державної підтримки у розвитку даного сектору фінансових послуг;

- удосконалити бухгалтерський облік лізингової діяльності;

- покращити доступ лізингових компаній до фінансових ресурсів;

- розглянути питання приєднання України до деяких Міжнародних Конвенцій, щодо міжнародного фінансового лізингу, міжнародного факторингу.

Вирішення зазначених вище питань повинно бути спрямоване на стимулювання інвестицій в економіку України та захист прав і інтересів усіх суб'єктів ринку лізингу.

